



BVS
schooladvies



Jaarbericht
2016

Inleiding

2016 was voor ons een enerverend jaar. De grote transitie, waarbij we alle activiteiten rond ONL Dyslexie beëindigden en afname van werk in de leerlingenzorg meemaakten, zorgde ervoor dat we ons volledig moesten richten op ons werk in het onderwijsadvies. En dat is gelukt. We zijn heel blij u als partner te hebben mogen ondersteunen en zoveel solidaire reacties te hebben mogen ontvangen. We willen graag dat u als partner in het vrijeschoolonderwijs weet waar we als BVS-schooladvies (BVS) mee bezig zijn, waar we voor staan en wat we kunnen betekenen. Want we gaan ervan uit dat we elkaar nodig hebben om het vrijeschoolonderwijs verder te ontwikkelen. Leraren, intern begeleiders, schoolleiders, bestuurders en medewerkers van de scholen geven in hun directe contact met hun leerlingen vorm aan het onderwijs. Wij signaleren wat er landelijk speelt. En dat vormen we om in ondersteuningsaanbod, waardoor alle partijen in het onderwijs zich verder kunnen professionaliseren. Vandaar ons motto: “kennis delen, mensen verbinden”.

Doel van BVS-schooladvies

BVS is op 4 september 1981 opgericht onder de naam Stichting Begeleidingsdienst voor vrijescholen en stelt zich ten doel: het bevorderen van de kwaliteit van het vrijeschoolonderwijs. Sinds 2014 fungeren we onder de werknaam BVS-schooladvies. BVS-schooladvies heeft al 35 jaar actief aan de ontwikkeling van vrijeschoolonderwijs mogen bijdragen. In 2019 bestaat het vrijeschoolonderwijs 100 jaar en dat vieren we graag met u.

Positie

BVS-schooladvies stelt zich als publiek-private partner op voor scholen, kinderopvangorganisaties en welzijnsinstellingen. Ook ouders en verzorgers kunnen bij BVS terecht. De dienstverlening bestaat vooral uit scholing en opleiding, training, advies en onderzoek. Wij werken aan de ontwikkeling van innovatieve en praktische toepassingen voor het vrijeschoolonderwijs, zowel op eigen initiatief als in samenwerking met scholen, andere onderwijsadviesbureaus en het lectoraat Waarden Vrijeschoolonderwijs. Deze producten en diensten sluiten aan bij de meest recente onderzoeksresultaten op onderwijskundig gebied en zijn tevens onderbouwd vanuit de antroposofische menskunde. Ook zijn wij aangesloten bij de brancheorganisatie EDventure. Binnen EDventure werken we op een aantal gebieden samen met branchegenoten, zoals bij het product Acadin, een digitale ondersteuning voor talentvolle leerlingen. Als organisatie hebben we een plaats in het netwerk vrijeschoolonderwijs, waarbij we in 2016 onze focus volledig hebben gericht op onderwijsadvies in het vrijeschoolonderwijs.

Doel

We werken met scholen die de ontwikkeling van jonge mensen ondersteunen en begeleiden. Alles wat we doen staat in het licht van menswording;

we onderzoeken het en we passen het toe in ons werk. We bundelen kennis en expertise op het gebied van menswording en stellen dit beschikbaar. Iedereen die bij de ontwikkeling van jonge mensen betrokken is, vindt bij ons kennis en expertise op dat gebied. We willen dat iedereen, die een vraag heeft op het gebied van vrijeschoolonderwijs, door ons met een passend aanbod wordt geholpen. Daarnaast willen we een organisatie zijn met deskundige, betrokken en tevreden medewerkers, die zelfstandig werken en naast de organisatiedoelen ook hun eigen doelen kunnen verwezenlijken.

Ontwikkelingen en activiteiten in 2016

In 2016 hebben we ons gericht op onze integrale aanpak binnen scholen. Dat stimuleert ook binnen het team van BVS-schooladvies de onderlinge samenwerking. We zijn erg enthousiast over dit effect en de nieuwe doelen en nieuwe werkwijze die dat met zich mee brengt. Onderstaand hebben we een aantal van onze diensten beschreven waar we in 2016 aan hebben gewerkt.

Pakket integrale schoolontwikkeling

We hebben een visie ontwikkeld op een integrale aanpak binnen scholen. Vaak worden ons in ons werkveld kleine vragen gesteld voor een studiedag of een kleine invulling. Uit ervaring weten we dat leren en veranderen pas echt tot stand komt als er sprake is van een langdurig traject met een inleidende fase, een implementatiefase en een borgingsfase. Dit wordt on-dersteund door wetenschappelijk onderzoek. Als we niet tot en met de borging betrokken zijn, blijft het leereffect achter bij de verwachting. Daarnaast is onderhoud op regelmatige basis van belang om de bereikte kwaliteit te behouden. Vaak is het vanuit een school moeilijk om te komen tot een grotere langdurige afspraak

vanwege de financiën. Tegelijkertijd weet iedereen dat een integrale schoolontwikkeling het meeste effect heeft en op den duur het meest duurzaam is en op termijn een lagere investering nodig heeft. Voor onszelf is het van belang om duidelijkheid te hebben over de beschikbaarheid van mensen en middelen. Dat geeft de mogelijkheid om ons werk goed in te plannen, tijd vrij te maken voor ontwikkeling en innovatie én onze adviseurs en schoolpsychologen effectief in te zetten. Daarom hebben we een integraal scholingspakket vormgegeven met een scherp tarief, waardoor we deze ondersteuning kunnen bieden en een duurzame ontwikkeling bewerkstelligen. In de loop van 2016 hebben 19 scholen een pakket voor integrale schoolontwikkeling met ons afgesloten.

Conferentie: mag ik leren in plaats van presteren?

In maart 2016 organiseerden we samen met VSPabo te Utrecht de vijfde conferentie met een actueel onderwerp in het onderwijs: inleven, invoelen, inzien - werken aan executieve functies. Voorgaande conferenties waren: Handelingsgericht Werken (2012) in Den Bosch, Kunstzinnig werken (2013) in Zeist, Vraag het de kinderen (2014) in Leiden en Mag ik leren i.p.v. presteren in Utrecht (2015). Keynote speaker in 2016 was dr. Marriet Huizinga. Daarna gaven medewerkers van VSPabo en BVS workshops en was er afsluitend een posterpresentatie van elke workshop. Er waren circa 190 deelnemers uit het hele land. De evaluatie was positief; aandachtspunt was de afsluiting van de conferentie. Dat hebben we meegenomen in de inmiddels gerealiseerde conferentie in 2017.

VVE/Speelplezier

Het erkende aanbod voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) heeft een lange geschiedenis. In 2013 is BVS-schooladvies al samen met Noach kinderopvang in Maastricht een traject gestart om de erkende VVE methodiek 'Speelplezier' om te schrijven naar een antroposofische versie (antroversie). In 2014 is dit gerealiseerd en is het eerste certificeringstraject gestart. De productie van het materiaal vond parallel aan het traject plaats. Met de erkende VVE methodiek 'Speelplezier in de kinderopvang en peuterspeelzaal op Antroposofische basis' worden jonge kinderen dagelijks gestimuleerd/begeleid om spelend te leren en de wereld om zich heen te verkennen en na te bootsen. De pedagogisch medewerkers worden in en door ons vormgegeven traject opgeleid, zodat ze na afloop VVE-erkend geschoold zijn. Het traject dat BVS aanbiedt beslaat een periode van 2 jaar, waarin de deelnemers in 10 bijeenkomsten worden getraind in de methodiek. Daarnaast wordt iedere pedagogisch medewerker 10 uur per jaar (totaal dus 20 uur in 2 jaar) door de trainers gecoacht. In 2015 toonden veel

organisaties interesse. De opleiding is inmiddels bij vier organisaties uitgevoerd. Deze trajecten kunt u ook samen met andere opvangorganisaties afnemen, wat u wellicht een financieel voordeel op kan leveren.

Regenboog

Onze Regenboog trainingen en interventies ondersteunen het werken aan de sociale ontwikkeling van leerlingen en de sociale processen in de groep. De Regenboog interventie en het Train de Trainer programma zijn inmiddels ingeburgerd op veel scholen. Om de kwaliteit van Regenboog trainingen te waarborgen hebben we intervisiegroepen gevormd van licentiehouders (de voortrekkers binnen de scholen). BVS heeft in cursussen meerdere groepen mensen opgeleid tot trainer in de eigen klas. Daarnaast hebben onze eigen trainers verschillende interventietrainingen in klassen en scholen verzorgd. Opvallend dit jaar is de grote hoeveelheid lezingen die we verzorgd hebben over het onderwerp 'de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen' en de uitdagingen die dit aan opvoeders stelt. We hebben op verschillende plekken de vraag gekregen om in de toekomst ondersteuning te bieden in de vorm van ouderaanbod en aanbod voor de buitenschoolse opvang te verzorgen.

Hoogbegaafdheid

De cursus Hoogbegaafdheid in de eigen klas die we in 2014 hebben ontwikkeld is in 2015 van start gegaan en in 2016 vervolgd met een cursus Netwerk Hoogbegaafdheidsspecialisten. Daarnaast heeft EDventure, waar BVS lid van is, het product Acadin overgenomen van het ministerie van Onderwijs om verder te ontwikkelen. Acadin is de digitale leeromgeving voor talentvolle leerlingen (25% best presterende leerlingen, inclusief hoogbegaafde leerlingen). Talentvolle leerlingen zijn slim en nieuwsgierig, ze hebben veel vragen en ze hebben vooral uitdaging nodig. Acadin helpt leerkrachten deze kinderen te prikkelen met leerstof waar ze hun tanden in kunnen zetten, maar ook met korte opdrachten voor de laatste 10 minuten van de les. BVS heeft in 2016 bijgedragen aan de verdere ontwikkeling en uitbreiding van Acadin. Daarnaast heeft BVS trainingen verzorgd op scholen over het gebruik van Acadin. Op de website: www.acadin.nl vindt u meer informatie. Onze onderwijsadviseur Saskia Snickers is sinds 2015 lid van de kenniskring van het lectoraat Waarden Vrijeschoolonderwijs en doet sindsdien onderzoek naar de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen in klas 4 tot en met 6.

Zo leer je kinderen lezen en spellen

In diverse scholen is het technisch lees- en spellingniveau enorm gestegen na inzet van de aanpak 'Zo leer je kinderen lezen en spellen'. BVS-schooladvies heeft hierin in 2016 wederom

veel cursussen gegeven. Deze aanpak is goed naast het vrijeschool periode onderwijs te gebruiken. Door de brede vraag vanuit scholen zijn in 2016 meerdere onderwijsadviseurs van BVS door José Schraven opgeleid om deze cursussen te kunnen verzorgen. Op veel scholen is het inmiddels geïmplementeerd. We hebben ervaren dat het belangrijk is jaarlijks te reflecteren op de manier waarop het wordt gebruikt in de klas; naast implementatie is borging en onderhoud van het geleerde van belang. Ook op deze plek willen we er nog eens op wijzen dat we een methodiek aanleren, maar niet willen dat het als methode wordt opgevat. De autonomie van de leraar is in het lesgeven van belang en de methodiek kan die autonomie versterken als de leraar zich erdoor laat inspireren in de eigen lespraktijk.

Hiermee leer je kinderen rekenen

Op basis van de taalaanpak 'Zo leer je kinderen lezen en spellen' heeft BVS-schooladvies in 2016 op verzoek van verschillende scholen deze aanpak ook voor rekenen ontwikkeld. Met de methodiek "Hiermee leer je kinderen rekenen" bieden wij leerkrachten een hulpmiddel om kinderen beter te leren rekenen. Het programma is gebaseerd op een aantal bestaande programma's en zo aangepast en samengevoegd dat het een doorlopende leerlijn binnen de vrijeschool biedt voor het automatiseren van de belangrijkste rekenvaardigheden. Door hier in het begin van de onderbouwtijd in te investeren, ontstaat er gedurende de hele schooltijd meer tijd om het hele domein rekenen te verkennen.

Onze activiteiten in het voortgezet vrijeschoolonderwijs

In het voortgezet vrijeschoolonderwijs waren we in 2016 actief in de scholing van didactische vaardigheden. Daarnaast ondersteunden we het management in de vormgeving van een professionele cultuur. We zijn een aantal opleidingen gestart voor leraren in het voortgezet vrijeschoolonderwijs. De vraag daarnaar is toegenomen.

Er waren diverse nieuwe initiatieven binnen reguliere scholen die weer heel andere vragen stelden. Zo was er een vraag voor de opleiding van leraren in de achtergronden van het vrijeschoolonderwijs: beelden van leeftijdsfasen, koppeling met ontwikkelingsgericht werken en het ontwerpen van periodes. Daarnaast zijn we gestart met de ontwikkeling van vrijeschoolonderwijs in klas 10, 11 en 12. In de kleine afdelingen is bijna geen zelfstandig vrijeschoolonderwijs mogelijk. Toch is het belangrijk een zekere autonomie te hebben bij de vormgeving van het vrijeschoolonderwijs. Gepersonaliseerd vrijeschoolonderwijs lijkt daarop een antwoord te geven. Dat wordt in 2017 verder uitgewerkt.

Publicaties

Diverse publicaties zijn gerealiseerd in 2016 door onze adviseurs, soms uitgegeven door ons soms door anderen (Christoffor en Mercurius):

- Beroepsstandaarden voor vrijeschool leraren - digitaal werkdocument
- Bordtekenen - boek
- De vrijekleuterklas - boek
- Gezond hechten, opgroeien in verbondenheid met jezelf en de wereld - boek
- Helmut von Kügelgen, spirituele inzichten voor de opvoeder - boek
- Kindvolgsysteem - werkmap
- Kleutervolgsysteem - werkmap
- Leerlijnen en bouwstenen - Taaldomeinen Begrijpend lezen, Spelling en Technisch lezen - map met katernen
- Leerrijpheid. Van kleuterklas naar groep 3/klas 1 - boek
- Leesbladen 'Kinderen leren lezen' - werkmap en leerlingboekjes
- Logboek en HandelingsGerichtWerken - katern
- Proces Leerrijpheid Vrijescholen - boek - Tweede druk
- Protocol Dyslexie voor vrijescholen - boek
- Speelplezier Antroversie: Reflectie op organisatie en interactie – katern
- Speelplezier Antroversie - werkmap met katernen
- Vlucht-trauma-pedagogiek (Bernd Ruf) - boek

Er staan diverse publicaties op de rol om in 2017 en 2018 (opnieuw) te worden uitgegeven door ons:

Op het gebied van Taal:

- van luisteren naar fonemisch bewustzijn
- taal in de kleutertijd
- NT2
- stapelversjes, baker- en herhaalsprookjes
- 0-7 taalontwikkeling
- schrijven van teksten
- mondelinge taalvaardigheden

Op het gebied van bewegen:

- Kinderen willen bewegen
- Zinvol bewegen

Op het gebied van rekenen:

- leerlijnen en bouwstenen
- hoe maak je de klas rekenrijker?
- Incl. kinderen gaan rekenen
- protocol dyscalculie

Daarnaast worden de Regenboogpublicaties herzien. En we zijn van plan de leerlijnen en bouwstenen van de zaakvakken en kunstvakken te maken.

Onze diensten op het gebied van onderwijs

In het bovenstaande is gesproken over de nieuwste ontwikkelingen van BVS op het gebied van vrijeschoolonderwijs in 2016. Het zijn onderzoeken en diensten die we voor het vrijeschoolonderwijs hebben ontwikkeld. Daarnaast is er aantal zaken dat al veel langer geleden is ontwikkeld en nog steeds actief op scholen wordt aangeboden; ons Taalonderwijs en het Rekenonderwijs. Zoals al eerder beschreven heeft op taalgebied de aanpak 'zo leren kinderen lezen en spellen' een grote vlucht genomen en is het netwerk van taalspecialisten gegroeid. In de netwerkbijeenkomsten wordt beleid samen met de specialisten van de school vormgegeven en vindt er intervisie plaats. Op rekengebied is het netwerk rekenspecialisten ook gegroeid. Verder is een netwerk spelspecialisten gevormd.

De referentieniveaus zijn in 2016 in de reken- en taalleerlijnen opgenomen. Ze zijn in het leer- en onderwijsvolgsysteem Volglijn geïntegreerd. Daarmee zijn de scholen optimaal voorbereid om te voldoen aan de eisen van de overheid op taal- rekengebied. De eigen vormgegeven lessen kunnen daardoor transparant worden verantwoord.

We constateerden dat een toenemend aantal scholen methodes gebruikt, soms als oefenmateriaal, soms leidend. In onze begeleiding zoeken we met de school naar de beste manier om het periodeonderwijs vorm te geven. Uitgangspunt blijft dat de leraar autonoom zijn lessen vorm geeft.

We hebben in 2016 de leerlijnen ook ontwikkeld voor Parnassys. Nu zijn we bezig alle leerlijnen te actualiseren in Volglijn, taal- en rekenweb en kleuterweb. We willen Volglijn 2.0 ontwikkelen: de gebruiksvriendelijkheid vergroten en de grote hoeveelheid mogelijkheden onder de aandacht brengen.

Onze diensten op het gebied van zorg

Ondersteuningspakketten

Dit jaar zijn we verder gegaan met het ontwikkelen van het werk van onze schoolpsychologen. BVS doet op dit gebied niet alleen diagnostiek, maar neemt ook steeds meer de advieskant van de zorg ter hand. Hiermee zijn we een sparringpartner van de intern begeleider. Daartoe hebben we

ondersteuningspakketten aangeboden, zodat scholen tegen scherpe tarieven een aanvulling vanuit de antroposofische achtergrond in hun zorg ondersteuningsteam (ZOT) kunnen borgen. Voordelen die dit bijvoorbeeld heeft opgeleverd is het preventief observeren (als schoolpsycholoog), korte lijnen en snelle actie. Een toenemend aantal scholen heeft binnen het regionale samenwerkingsverband een budget vrij weten te maken voor deze dienstverlening.

Diagnostiek

De kerntaak van de schoolpsycholoog ligt bij het verzorgen van een diagnostisch onderzoek, zodat de vraagstukken van leerlingen nog scherper onderbouwd worden en een oplossingsrichting geformuleerd wordt in het onderwijs. We hebben gemerkt dat naast de diagnose juist het advies steeds belangrijker is geworden. Dankzij de goede leerlingvolgsystematiek hebben we verschillende soorten deelonderzoeken uit kunnen voeren, zoals een los intelligentieonderzoek of juist alleen een verdieping in de leervaardigheden van het kind. Ook is onderzoek op sociaal-emotioneel vlak middels vragenlijsten en observatie mogelijk geworden.

Advies aangaande leervoorwaarden

In 2016 is de vraag naar leerrijpheidsonderzoek gegroeid. De schoolrijpheid stelt de ouders en kleuterleerkracht vaak voor veel vragen: is het verstandig om het kind nog een jaar te laten 'kleuteren'? En zo ja wat moet er in dat extra jaar dan worden aangeboden aan het kind om de leeftijdsadequate ontwikkeling te blijven stimuleren? Als het kind wel naar de eerste klas gaat hoe kan hij dan worden ondersteund? Soms ontstond hierover spanning tussen de ouders en de school; een adviseur van BVS-schooladvies heeft met een leerrijpheidsonderzoek hierin uitkomst kunnen bieden.

Onze diensten op het gebied van schoolontwikkeling

Binnen onze ondersteuning van de vrijeschoolorganisatie hebben we in 2016 op de volgende onderwerpen gefocust.

Professionele cultuur

We merkten dat er steeds meer vragen ontstaan om het eigenaarschap van leraren te versterken. Uitgangspunten van de professionele cultuur, zoals erkende ongelijkheid, actiegerichtheid, aanspreken op gedrag, vormen de basis van trainingen die leiden tot handelingsbekwame professionaliteit. Achtergronden

van de menskunde helpen de eigen kwetsbaarheid in conflicten te herkennen en daarnaar te handelen. Kunnen confronteren, terwijl je toch in verbinding blijft en tot een goede gezamenlijke oplossing van een vraagstuk komt.

Teamontwikkeling

Zoals het team functioneert, zo draait de school. Soms is het nodig in een team de bakens te verzetten. Omdat de samenwerking vastloopt of om (nieuwe) inspiratie op te doen. Factoren die het functioneren van het team beïnvloeden zijn bijvoorbeeld:

- aanwezige kwaliteiten: waar zijn we goed in, wat kunnen we niet;
- interactiepatronen herkennen, al dan niet gewenst;
- rollen die een team aan mensen toedicht of waar iemand niet meer van afkomt;
- toebedeelde taken en verantwoordelijkheden;
- wijze van overleg en besluitvorming.
- zelforganiserend of leiding-afhankelijk

Afgelopen jaar hebben we op diverse scholen een teamontwikkelingstraject vormgegeven.

Intervisie

In 2016 hebben we ons ook gericht op intervisie voor de leerkracht. De leerkracht is de sleutel voor de kwaliteit van het onderwijs. Het lerend vermogen wordt aanzienlijk vergroot door intervisie met een team in te richten. Een leraar vormt zich tijdens het werken met kinderen en collega's een persoonlijke visie op het functioneren van de kinderen, de collega's en de organisatie. Hij ontwikkelt professionele opvattingen over tal van functioneringsaspecten. Bijvoorbeeld over de wijze van samenwerken, pedagogisch handelen, leidinggeven en het sturen van veranderingsprocessen.

Die professionele opvattingen zijn ten dele gebaseerd op ervaringen en theorieën, maar komen ook voort uit persoonlijke waarden en karaktereigenschappen van de betreffende leraar. Voortbouwend op diens eigen opvattingen, waarden en eigenschappen ontwikkelt iedere leraar in de loop der tijd een eigen stijl met een aantal kenmerkende elementen.

In het kader van Intervisie kunnen vanuit deze veronderstelling twee uitgangspunten worden geformuleerd:

1. Een professional dient inzicht te hebben in zowel de relatie tussen zijn professionele opvattingen en handelen als de meer persoonsgebonden elementen zoals: persoonlijke stijl, persoonlijke opvattingen, persoonlijke eigenschappen en eigen waarden en normen.

2. Professionals kunnen elkaar helpen bij het ontdekken en expliciteren hiervan en kunnen elkaar steunen bij reflectie en verbetering van hun professioneel handelen.

Intervisie, zoals BVS dat adviseert, is gericht op 'professionaliseren'. Doel van de intervisie is de leraren ruimer inzicht te verschaffen in de achtergronden van hun handelingen als professional. Het expliciteren, bespreekbaar maken en relativeren van deze achtergronden is uiteindelijk zeer leerzaam. Op meerdere scholen hebben we intervisie met leerkrachten gepleegd.

Communicatie

In het huidige tijdsgewricht wordt er een zware eis gesteld aan de communicatieve vaardigheden van alle medewerkers op een school. BVS-schooladvies heeft het afgelopen jaar gericht ingezet op de methodiek van geweldloze communicatie. Middels deze methodiek wordt er met teams gewerkt aan oudergesprekken, het geven van feedback en de onderlinge communicatie. Tijdens deze training staat kennismaking en ervaring opdoen met het model van Geweldloze communicatie centraal. De verschillende stappen uit het model worden uitvoerig geoefend. In rollenspellen en met behulp van situaties uit de eigen praktijk wordt de theorie actief geoefend. In de tussentijdse periodes tussen de bijeenkomsten kunnen de leraren de opgedane ervaringen in de praktijk brengen en vaardigheden ontwikkelen.

Kwaliteitszorg

De zorg voor kwaliteit is van essentieel belang voor de verdere ontwikkeling van uw onderwijs. Levend onderwijs vraagt een doorgaande ontwikkeling en verbetering. Het is daarom van belang regelmatig naar de inhoud van het onderwijs en de organisatie te kijken.

BVS hanteert diverse instrumenten om u te helpen met het ontwikkelen van de kwaliteit van uw school.

- Handboek kwaliteitszorg
- Vragenlijsten via onze enquête-module
- WMK-PO/VO
- Kwaliteitswijzer vrijeschoolonderwijs

Op diverse scholen hebben we gewerkt aan deze kwaliteitszorg instrumenten.

Financieel

Omzet, kosten en exploitatie

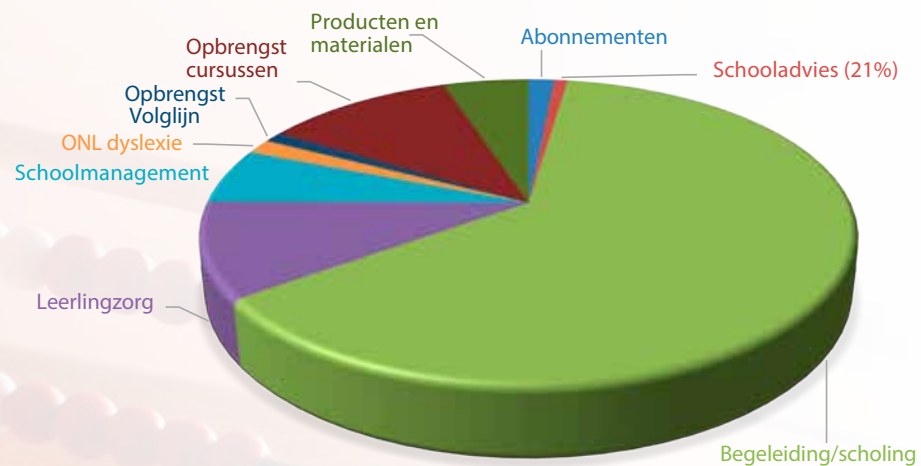
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Omzet	1.520.130	1.527.855	1.490.558	1.347.212	1.352.453	957.649
Kosten	1.459.887	1.714.658	1.503.236	1.393.390	1.297.415	1.021.462
Exploitatieresultaat	95.456	-181.091	-12.677	-46.178	55.038	-63.813
Netto winstmarge	6,3%	-11,9%	-0,9%	-3,4%	4,1%	-6,7%

Balanspositie

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Solvabiliteit	62	61	64	53	69	66
Liquiditeit	290	291	271	204	357	313
Rentabiliteit eigen vermogen	14	-0,24	-0,03	-0,10	0,07	-0,07
Weerstandsvermogen	48	27%	35%	34%	60%	42%

Verdeling omzet: 957 x 1000 euro

Omzet 2016



Totale lasten: 1.021 x 1000 euro

Lasten 2016



Bijlage Feiten en cijfers 2016

CURSUSSEN AANTAL INSCHRIJVINGEN

Andere toets dan CITO? Boom Test	19
Begeleiding van bijzondere kinderen	7
Bevlogen Schrijvers	46
Bijeenkomst Doelen Volglijn in Parnassys	25
Groepsplan Gedrag	2
Hiermee leer je rekenen	24
Mag ik leren in plaats van Presteren	156
Nascholing Regenboog Licentiehouders	10
Netwerk (hoog-)begaafdheidsspecialisten	12
Netwerk Periode onderwijs	7
Netwerkbijeenkomst Rekenspecialisten	18
Regenboogtrainer worden	16
Taalspecialisten extra dag (Lees)	21
ZLKLS basis Klankzuiver	76
ZLKLS Kleutertijd	9
ZLKLS voortgezet lezen	45
ZLKLS voortgezet spelling	41

ONDERWIJSADVIES ONDERWERPEN

Ouderavonden
Oriëntatie op leerlijnen in ParnaSys
Rekenaudit
Ouderavonden



SCHOLINGSTRAJECTEN IN 2016

Met de volgende onderwerpen:

Cursus Spel	Scholing jaarverslag evalueren en opstellen
Begeleiding/nascholing in klassen	Scholing kindcentrum
Cursus VVE en NT2	Scholing kindvolgsysteem
Gastlessen en observaties	Scholing kleuterteam en lezing Speelgoed in de Sinterklaastijd
Getuigschrifttekenen	Scholing kleutertijd
HGW in de kleutertijd	Scholing leerrijpheid
Hoogbegaafdheid in de klas	Scholing management
Inrichtingsscholing Leerlijnen Vrijescholen in ParnasSys	Scholing pedagogisch-didactisch handelen
Kinderbespreking, DIM en Coöperatieve werkvormen	Scholing Protocol hoogbegaafdheid
Kunstzinnig onderwijs en regenboogtraining	Scholing WMK-PO
Kunstzinnig onderwijs, kunstvak schilderen	Scholing/ begeleiding muziekdocent
Leraar begeleiding-scholing	Scholing/begeleiding leerkrachten
Opleiding docenten VO 2016-2018	Schoolontwikkeling Tobias
Opleiding kleuterbouw en eerste klas	Studiemiddag teamontwikkeling
Opleiding leraren klas 10	Studiemiddagen kleuterteam schooljaar 2016-2017
Opleiding permanente	Studiemiddagen ontwikkelingsvoorsprong kleuterteam
Opleiding speelplezier	Taalspecialisten
Protocol plusleerlingen	Traject certificering Speelplezier
Regenboog train de trainer	Verdiepingscursus spel en kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong
Regenboogspel voor kinderen en waarnemingskaders SEO	Vrije spel en de individuele onderwijsbehoeftes van de kleuter
Rekenspecialisten	Zikls cursus
Scholing implementatie HGW	

MANAGEMENTADVIES IN 2016

Schaduwmanagement

Kwartiermaker

Analyse werkdruk

Teamontwikkeling

Projectleiding realisering vrijeschoolonderwijs

Schooldiagnose als onderdeel van de integrale ontwikkeling

Coaching en managementadvies

Jaarverslag, jaarplan en kwaliteitszorg

Stuurgroep Acadin

LEERLINGZORGTRAJECTEN IN 2016

Ondersteuning ZAT

Ondersteuningspakket 1

Ondersteuningspakket 2

Ondersteuningspakket 3

Leerlingonderzoeken Dyscalculie

Begeleiding HB traject

Leerlingonderzoeken IQ

Leerlingonderzoeken Screening dyslectische leerlingen

Leerlingonderzoek Algemeen

Leerlingonderzoek NIO

LIJST VAN MEDEWERKERS/RVT PER 31 DECEMBER 2016**Onderwijsadviseurs**

Annechien Wijnbergh
Gerben Deenen
Gunnar Eric Gijbels (ook managementadvies)
Jörgen Joosten
Lisette Stoop
Loïs Eijgenraam
Paul van Meurs

Associés

Inge Filipiak
Karin van der Weijden
Jack Stroop
Joyce van der Meijden
Reinier Steinbuch

Schoolpsychologen

Gea Weeren
Saskia Snickers

Directie/bestuur

Hans Passenier (ook managementadvies)

Secretariaat en administratie

Carin Drenthe
Marieke van der Ree
Patricia Veldhuizen

Raad van toezicht

Annemarie Juli
Eric van de Luytgaarden
Gijs Roeters van Lennep, voorzitter
Thomas Rau



Vondellaan 50
3521 GH Utrecht
T: (030) 281 96 56
E: admin@bvs-schooladvies.nl
I: www.bvs-schooladvies.nl